

**GRONINGEN
WERKT SLIM**

Aanjager van duurzaam ondernemen

HORECALABEL

‘GROEN GENIETEN’

Werk slim: pak de groene kansen

Met het horecalabel ‘Groen Genieten’ van Groningen Werkt Slim weet uw gast dat u als ondernemer de groene kansen heeft aangegrepen: u heeft uw bedrijfspand en wat daarbij hoort toekomstbestendig gemaakt of u gaat daar mee starten. Slim, want steeds meer gasten, leveranciers en medewerkers vinden het belangrijk dat een horecabedrijf actief bezig is met verduurzamen. Ook kan het u veel geld besparen. Daarom is dit het moment om stappen te zetten richting een duurzame onderneming. Neem daarom contact met ons op voor kosteloos en onafhankelijk advies.

▶ Laat het zien!

Het label 'Groen Genieten' is een nieuw label, uitgegeven door duurzaamheidsplatform Groningen Werkt Slim, dat horecaondernemers ontvangen na het uitvoeren van verduurzamingsacties. U ontvangt een gratis pakket aan promotiemiddelen waarmee u kunt laten zien dat uw onderneming een duurzame onderneming is. Ook besteden we in overleg publicitaire aandacht aan uw bedrijf. Want uw gasten willen vooraf weten of hun keuze een groene keuze is.

▶ Tik ze aan

In deze folder leest u de voorwaarden waar het pand en de installaties aan moeten voldoen om het label 'Groen Genieten' te ontvangen. En gaat u voor meer zoals bijvoorbeeld een menukaart met lokale producten en vegetarische of veganistische opties of voor duurzame mobiliteit, dan ontvangt u het label 'Groen Genieten+'. Het kan zijn dat niet alle voorwaarden voor uw onderneming van toepassing zijn. Daar wordt uiteraard rekening mee gehouden. De voorwaarden zijn onder andere gekoppeld aan de Erkende Maatregelen van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Scan de QR-code voor meer informatie over de Erkende Maatregelenlijsten (EML) vanaf 2023. U doet toch ook mee? Ga nu aan de slag met verduurzamen, vul de lijst met maatregelen om te verduurzamen hiernaast in en pak de groene kansen!

▶ Bent u er klaar voor?

Alle voorwaarden in deze checklist aangevinkt die voor uw bedrijf van toepassing zijn? Scan dan de QR-code voor het label en het gratis promotiepakket 'Groen Genieten' en neem voor het aanvragen contact met ons op. Natuurlijk zijn wij er ook voor u voor andere vragen rondom duurzaam ondernemen.

Neem contact op via gws@ groningen.nl of ga naar www.groningenwerktslim.com

© 2023

MAATREGELLEN OM TE VERDUURZAMEN

Inzicht

Een slimme meter is een minimale vereiste.

TIP: Met inzicht speur je de veelverbruikende apparaten eenvoudiger op.

Pand niet in eigen bezit?

Dan dient er minimaal overleg te zijn geweest met de verhuurder.

TIP: Kijk voor een duurzaam monumentaal pand eens op www.degroenegrachten.nl

Verwarmen

Slimmer verwarmen en het beperken van de duur van verwarmen kan een groot verschil maken in het verbruik.

TIP: Attendeer ook de schoonmakers in de ochtend/avond op het uitdraaien van verwarmingselementen in ruimtes waar dat kan.

Energieregistratie- en -bewakingssysteem

- Gebruiken van een energieregistratie- en -bewakingssysteem om inzicht te krijgen in het energieverbruik.
- Binnen de onderneming aanwijzen verantwoordelijke voor monitoren verbruik.

Gebouwschil

- Gebouwschil isoleren.
- Warmteverlies via openstaande deuren in de gevels beperken.
- Warmteverlies via beglazing beperken.

Ventilatie

- Aanstaan ventilatie beperken: alleen aan tijdens werkuren.
- Warmteverlies ventilatiekanalen beperken in ruimtes waar geen warmteafgifte nodig is.

Verwarmen van een ruimte

- Vollasturen pomp vloerverwarming beperken: een pomp met een pompschakelaar pompt alleen wanneer er een warmtevraag is.
- Warmteverlies via warmwaterleidingen beperken in onverwarmde ruimtes.
- Temperatuur per ruimte naregelen (thermostaatknoppen).

Warmteopwekker

- Energiezuinige warmteopwekking toepassen (HR 107 ketel).
- Debiet* cv-pompen automatisch regelen op basis van warmtebehoefte. Een optimaliserende regeling en weersafhankelijk instellen.
- Opstarttijd cv-installatie regelen op basis van buitentemperatuur en interne warmtelast.
- Aanstaan van ruimteverwarming buiten bedrijfstijd voorkomen (tijds klok/hoofdschakelknop).
- Aanvoertemperatuur cv-water automatisch regelen op basis van buitentemperatuur.
- Energiezuinige warmteopwekking van tapwater toepassen (HR 107 ketel).
- Warmteverlies van warmtapwaterleidingen en -appendages beperken.

Grootkeuken

- Het debiet van afzuigsystemen in grootkeukens beperken.

Bereiden van voedingsmiddelen

- Een infrarood salamander met aan/uit- of tijdschakelaar voor het verwarmen of grillen van producten inzetten.

*Het debiet is de hoeveelheid lucht die per tijdseenheid getransporteerd wordt. Ofwel: hoe hard er lucht wordt afgezogen.

Gekoelde ruimte

Met een ontdooiing-beëindigingsthermostaat wordt ijsvorming voorkomen.

TIP: Het lampje van de gekoelde ruimte brandt vaak constant. Met een simpele onderbreker bij de deur kan dit voorkomen worden.

Koelen van een ruimte

- IJsvorming op de verdamper beperken.
- Mits mogelijk: plaatsen lamellen voor ingang gekoelde ruimte.

Koelingen

- Branden van verlichting in koel- en vriescel beperken.
- Energiezuinige condensorventilator toepassen voor koelinstallaties van koel- en/of vriescellen.
- Koudeverlies via horizontaal- en verticaal koelmeubel beperken.

Verlichting

- Overall ledverlichting aanbrenge (binnen en buiten).
- Aanwezigheidsdetectie in bijruimtes zoals hal/toiletten, etc. aanbrenge.

Lift

- Schakel verlichting en ventilatie uit bij niet-gebruik.

Elektromotoren

- Energiezuinige motoren toepassen.

Terrasverwarming

TIP: Een goed en duurzamer alternatief voor (elektrische) terrasverwarming is het aanbieden van warmtekussens of -dekens. Maak ook het terras beschut waar dat kan.

Terrasverwarming

- Elektrische heater (verwarmer) met tijdschakelaar en/of aan/uitschakelaar of aanwezigheidsdetectie gebruiken.

LET OP: Deze voorwaarde kan per gemeente door verschillende beleidsregels horeca een andere invulling hebben, bijvoorbeeld een (toekomstig) verbod op terrasverwarming.

Inkoop elektriciteit en gas

- Zelfvoorziening heeft de voorkeur mits mogelijk.
- Overige inkoop elektriciteit dient 'groene stroom' te zijn met GVO's (Garantie Van Oorsprong) en CO₂-gecompenseerd gas.